

УДК 657.2

Сорока Любомир

здобувач

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ОБЛІКОВИХ КАДРІВ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація

Висвітлено проблеми професійної підготовки бухгалтерського персоналу і розглянуто ризики, які виникають в системі економічної безпеки сучасного підприємства. Ідентифіковано ключові питання розвитку професійної бухгалтерської освіти в умовах глобалізованої економіки.

***Ключові слова:** професійна бухгалтерська освіта, економічна безпека, бухгалтерські ризики.*

Глобалізаційні економічні процеси супроводжуються зростанням ролі бухгалтерської інформації в управлінні економічною безпекою підприємницької діяльності. Проникнення товарів, послуг і капіталів через національні кордони, поява і розвиток мультинаціональних корпорацій, зростаюча інтернаціоналізація бізнесу викликають необхідність гармонізації принципів і процедур ведення бухгалтерського обліку та складання звітності. Виникає проблема реформування змісту та методів підготовки бухгалтерських кадрів, оскільки діюча технологія навчання цих фахівців в Україні представляє адаптований варіант системи, споконвічно орієнтованої на планово-державну економіку, і не в повній мірі відповідає вимогам ринку та економіки знань. Цепризводитьдо прийняття помилковихуправлінських рішеньінеефективного використанняекономічнихресурсівякнарівні окремихпідприємств, такінарівні суспільствавцілому. Тобто значно зростає рівень загроз і фінансових ризиків, що є причиною зниження гарантій системи економічної безпеки.

Аналіз теоретичних досліджень з проблеми, досвіду підготовки бухгалтерських кадрів в Україні і за кордоном свідчить, що зміст додаткових освітніх програм бухгалтерів, аудиторів, професійних бухгалтерів, рівень їх підготовки з ведення бухгалтерського обліку відстає від вимог часу. Методики навчання слабо орієнтовані на різні категорії фахівців та характер їхньої професійної діяльності, не систематизовані методи активізації освітнього процесу в прискорених формах навчання.

Для підвищення рівня економічної безпеки належної оцінки та реформації потребує система професійної підготовки та підвищення кваліфікації бухгалтерів. Такий підхід визначається для підприємства наступними факторами: 1) загальногосподарськими: чисельністю працівників обліково-аналітичного відділу підприємства, організаційно-економічною характеристикою підприємства; 2) внутрішньогосподарськими: впровадженням на підприємстві програмним забезпеченням, рівнем базової підготовки бухгалтера у сфері комп'ютерних технологій; 3) зовнішніми: змінами облікового законодавства, розвиненістю інфраструктури ринку інформаційних облікових

систем, наявністю системи підвищення кваліфікації та надання консультаційних послуг тощо.

Розвиток бухгалтерської професійної освіти доцільно розглядати в рамках ключових питань [1, с.99]:

1. Координація освіти бухгалтерів.
2. Регулювання освіти бухгалтерів, включаючи нагляд.
3. Стандартизація кваліфікації бухгалтерів і аудиторів.
4. Конвергенція і глобалізація.

Координація освіти бухгалтерів здійснюється на національному, регіональному та міжнародному рівнях. На національному рівні в більшості країн є національні асоціації вчених, які проводять зустрічі на регулярній основі, щоб скоординувати сфери своїх досліджень (наприклад, Британська асоціація бухгалтерів (ВАА), Південноафриканська асоціація бухгалтерів (SAAA). За останні роки більшого значення набули регіональні групи як на академічному, так і на професійному рівнях, включаючи, наприклад, Європейську асоціацію бухгалтерів (ЕАА) і Європейську федерацію бухгалтерів (FEE).

На подолання слабких місць в освіті бухгалтерів, які виникли на міжнародному рівні, уникнення освітніх проблем на національному рівні та координацію зусиль в покращенні освіти спрямована діяльність низки міжнародних організацій. Серед найбільш значущих необхідно відмітити зусилля Ради з міжнародних стандартів освіти бухгалтерів (IEASB) з розробки освітніх стандартів професійних бухгалтерів, а також участь вчених і професіоналів у роботі Міжнародної асоціації освіти та досліджень в сфері бухгалтерського обліку (IAAER).

Рада з міжнародних стандартів освіти бухгалтерів своєю метою ставить просування освіти та розвитку професійних бухгалтерів, яке базується на створенні погоджених освітніх стандартів. Всі члени Міжнародної федерації бухгалтерів зобов'язані впровадити міжнародні стандарти освіти для професійних бухгалтерів, розроблені Радою.

Міжнародна практика засвідчує два напрями розвитку в сфері регулювання освіти бухгалтерів. Перший напрям полягає в більшому державному впливові на кваліфікацію аудитора, ніж на кваліфікацію бухгалтера. Другим напрямом є вплив громадського нагляду на професію бухгалтера (аудитора), який у свою чергу здійснює вплив на регулювання професійних кваліфікацій. Розширення громадського нагляду призводить до взяття відповідних зобов'язань з боку професійних організацій по відношенню до їхніх кваліфікацій.

Стосовно розвитку вітчизняної бухгалтерської освіти, статтею 7 проекту Закону України від 14.12.2009 р. № 5435 «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» до повноважень Методологічної ради з бухгалтерського обліку Міністерства фінансів пропонувалось внести сприяння розвитку професійної освіти у сфері бухгалтерського обліку та розробку кваліфікаційних вимог до осіб, які ведуть бухгалтерський облік і складають фінансову звітність.

Метою підвищення кваліфікації бухгалтерів є підготовка компетентних професіоналів, здатних на протязі строку їхньої служби внести вклад в професію та суспільство, в якому вони працюють. Освіта і практичний досвід бухгалтерів

повинні постійно формувати фонд професійних знань, навиків, цінностей і етики, який дозволить їм продовжувати вчитись і адаптуватися до змін протягом їхньої професійної діяльності. Стандарти кваліфікації визначені як вимоги до вступу в професію. Зазвичай вони включають випускний екзаме́н, професійну освіту і практичний досвід. Офіційний випускний екзаме́н з професійної компетентності завжди є частиною вимог кваліфікації. Професійна освіта сьогодні доступна в тій чи іншій формі, обов'язковій чи добровільній, в формі навчання на базі вищої освіти чи в формі, яка включається у вищу освіту.

Комп'ютеризація і розвиток Інтернет дали новий поштовх розвитку бізнесу та спричинили початок глобалізації. В свою чергу, глобалізація є рушійною силою конвергенції професійних стандартів, де освіта бухгалтерів не є виключенням.

З метою захисту бухгалтерської інформації виникають одразу три об'єкти перевірки: бухгалтерська інформація, яка підлягає захисту; суб'єкти, зацікавлені в бухгалтерській інформації; бухгалтерські ризики. До перевірки кожного з вказаних об'єктів висуваються окремі завдання внутрішнього контролю, які в комплексі забезпечують реалізацію єдиного контрольного процесу в цілях дотримання інформаційної безпеки сторін економічних відносин.

Створення ефективної системи інформаційної безпеки є неможливим без чіткого визначення загроз інформації, що охороняється.

Джерелами зовнішніх загроз є: несумлінні конкуренти; злочинні угруповання і формування; окремі особи та організації адміністративно-управлінського апарата.

Джерелами внутрішніх загроз можуть бути: адміністрація підприємства; персонал; технічні засоби забезпечення виробничої і трудової діяльності. Основними загрозами інформації є її розголошення, витік і несанкціонований доступ до її джерел.

Фахівці [2; 3] встановлюють, в середньому, наступне співвідношення зовнішніх і внутрішніх загроз: 82% загроз створюються співробітниками фірми або за їх прямої або опосередкованої участі; 17% загроз виникає ззовні - зовнішні загрози; 1% загроз створюється випадковими особами.

Забезпечення інформаційної безпеки можна поділити на наступні основні напрямки:

1. Розробка і введення простої системи класифікації ступеня конфіденційності інформації, що обробляється (гриф обмеження доступу). Гриф можна присвоїти за допомогою штампів, спеціальних оцінок, а можна і просто за допомогою кольору (наприклад, документи загального користування – білого кольору, службового – жовті, а таємні – червоного).

2. Встановлення процедури передачі конфіденційної інформації від одного співробітника іншому, порядок її обробки і збереження залежно від ступеня таємності. Це неминуче призведе до включення до цієї процедури аспектів забезпечення комп'ютерної безпеки, а також порядку ведення діловодства загалом і встановлення правил роботи з конфіденційними документами. Краще, якщо робота з контролю за документами буде доручена окремому співробітнику (наприклад, інспектору по режиму роботи з документами), в ідеалі цим повинна

займатися група режиму служби безпеки підприємства.

3. Проведення з персоналом компанії роботи про правила поведження з конфіденційною інформацією.

Сьогодні у сфері бухгалтерського обліку існує велика кількість ризиків, пов'язаних з маніпулюванням бухгалтером різними методами обліку, що, відповідно, може змінювати величину фінансового результату діяльності підприємства. Цей факт призводить до викривлення облікової інформації, що, в свою чергу, накладає відповідальність на бухгалтера перед суспільством.

Список використаних джерел

1. Метелиця, В.М. Тенденції розвитку бухгалтерської освіти [Текст] / В.М. Метелиця // Облік і фінанси АПК. – 2010. – №4. – С.98-102.

2. Ткачук, Т.Ю. Економічна безпека підприємства – та загрози [Текст] / Т.Ю.Ткачук // Вчені записки університету «Крок». – 2008. – Том 4. – С.185-195.

3. Вигівська, І.М. Сутність і класифікація професійних ризиків облікового персоналу [Текст] / Вигівська І.М. // ВІСНИК ЖДТУ/ Економічні науки. – 2010. – № 4 (54). – С. 40-43.

